

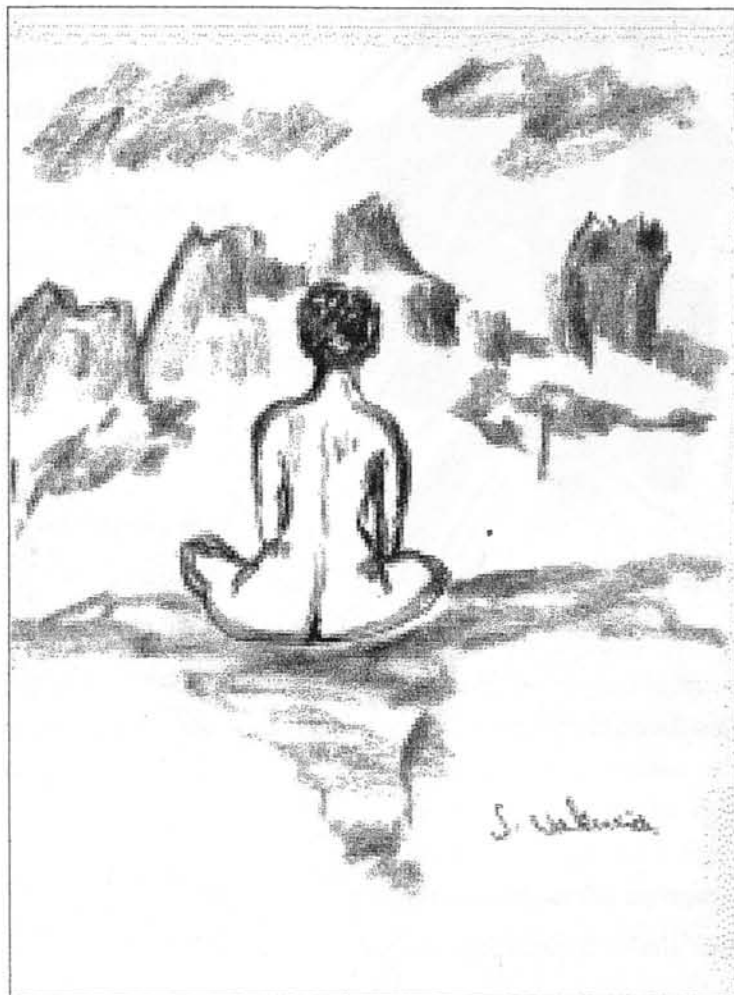
S'Esclop

Núm. 4

Suplement literari de La Veu

Novembre-desembre 1999

Vicenç Calonge,
Àngels Cardona,
J. Coll Bardolet,
Joan Fullana,
Albert Herranz,
Rainelda Palerm,
Andreu Peris,
Jaume Pomar,
Damià Pons,
Pere Quetglas,
Antònia Serrano,
Gaspar Servera,
Àngel Terron,
Antoni Vidal,
J. Valencia.

Il·lustració de J. Valencia

A Àlex, Deessa Blanca

*Serena semblés i, encara
absent, em somrius.
No lamentes les ocasions,
ni sents aquella cristal·lina
por
de pètals acoltellats.*

*Vagues, i el pensament,
que està al punt, allí
o més enllà, qui sap
si pretén resoldre l'enigma
interminable o sols esbossar-
me
un nou somriure.*

ANDREU PERIS
del llibre *Poemes a dues mans*,
(1999)

No tenc secrets per tu. Només t'amag,
dels meus amors de mariner, penombres.
Mai no en sabràs detalls. I, a cada bes,
enyoraràs acordions, balandres,
nits de parranda al port, contrabandistes.
Mai no en sabràs detalls. Inútilment
has d'invocar velles cançons, horaris
suburbials, els fumarells, cercar
pels logaritmes del record, amor,
pels tornaveus, a contracant, silencis.

El que no saps de mi i el que no sé
de tu. La flaire de l'enyor pel vent
de la distància. Rera els cristalls
del mot esbrin biografies. Plou
meandres de la lluna per les golfes
dels bulevards. Trepig antigues passes.
Tot és vell i és grenyal. Refem la història:
Mirabajans en flor, juntam els cossos
i amb els mateixos noms calcam anhels
emllepolits de les mateixes boques.

Vaig amagar les roses del teu nom
a l'hora més secreta dels miralls
i dels pradells. Ara ressonen pètals
pel vent precís, pel cerç, com a cadències
d'un sil·labari rítmic. Res no és ranci,
caduc: l'esguard, belles promeses, vespres
intemperants, hidròpiques escenes.
Sonorament impurs, la sang sonora,
en els cloquers dilapidants del temps,
cossos neulits, subornarem ocassos.

ANTONI
VIDAL
FERRANDO,

Les lletres del teu nom a cada so
del tambor de la pluja, tot perfent
la plenitud en un matí en què els somnis
i els aiguamorts aixaragallen, Rosa,
vers la mar dels plaers. Puc estimar,
puc estimar-te encara amb els morfemes
de present car, a tota hora, un deler
de palmerars guíja el meu cos a l'ombra
salaç del brell del teu oasi i feim
tots els colors del blanc d'aquest prodigi.

*A l'alba lila
dels alocs*

MILO

Es va confrontar amb la seva imatge al mirall. Uns ulls el miraven migclucs. Es va acaronar la naixent barba amb el revers de la mà. Va fer unes carusses per animar-se. Va obrir l'aixeta i va posar el tap de la pica. Mentre el vapor de l'aigua entelava lleugerament el mirall va sentir una punxada al cap. Era el record de la nit anterior. Va tancar l'aixeta i es va començar a banyar la cara. Va treure del romi el tub de la pasta d'afaitar i la brotxa. Va pressionar el tub amb una mà i va abocar una mica de pasta a l'altra mà. Va mullar primerament la brotxa a l'aigua i després va sucuar la pasta blanca. Va començar a estendre la pasta per la cara amb la brotxa mentre pensava que s'hauria de controlar una mica amb la beguda. Una alegria com la d'anit no podia acabar amb el mal de cap que les punxades li auguraven. Una altra punxada. Aquesta era tan forta que va haver de tancar els ulls. Havia celebrat amb els amics la decisió del Tribunal de La Haia. No estava acostumat a beure *champagne*, bé, en realitat, es va corregir, era cava. Se n'havia anat a dormir quan un amic li telefonà i el tregué del llit. Quan va sentir el telèfon es va espantar: no era normal que sonàs tan tard, podia haver passat alguna cosa greu. Va agafar amb temor l'auricular. L'alegre veu de Rodrigo li va donar la bona nova. *L'alcohol sempre traiciona*, va pensar mentre la fulla traçava solcs dins la blancor escumosa de la seva cara. Sentir la freda i esmolada fulla contra la seva pell el relaxava. El Tribunal de La Haia havia decidit processar Milosevic. Feia anys que esperaven una notícia així. Rodrigo l'esperava al bar de sempre. Quan va arribar, els altres amics ja hi havien arribat i parlaven animosament. Els dos refugiats bosnians eren els que més contents semblaven. Les seves cares refulgien inflades de llum.

Il·lustració de Gaspar Servera

La fulla avançava obrint més camins dins la bromera blanca del sabó. Començaren a especular sobre els possibles interessos que existien al darrera d'aquella decisió. Estava prou clar que no eren els Drets Humans. Es va aturar. Es va mirar amb atenció al mirall. De sobte el dolor va tornar al seu cap. Es va tocar la part dolorida. Sempre que bevia massa el cap protestava. Eren punxades intermitents. Així que jutjaran a Milosevic, va pensar, s'ho mereix. Davant els seus ulls aparegueren els pobles que havia vist destruïts. Aquells pobles de cases amb els sostres esbucats, ennegrits pel fum i amb impactes de bala i metralla als llindars de les portes i els marcs de les finestres. La resta de l'estat iugoslau, Bòsnia n'estava plena d'exemples: els criminals de guerra vivien tranquils i eren tractats amb respecte per les autoritats europees. La mà tremolava i la fulla avançava insegura per la seva cara. Per no parlar dels Cascos Blaus i les seves vergonyants accions que semblaven sempre orientades més a afavorir als militars serbis que a la població civil. Jutjarien als comandaments europeus pel que va passar a Srebrenica? Va sentir una coentor. Va retirar la fulla de la cara. Al mirall va veure com un fil vermell tenyia la blancor de l'escuma. S'havia tallat.

ALBERT HERRANZ HAMMER,

(una nit d'estiu del 1999).

Frontissa lluita per la bellesa com lluità per la vida

Flors de paper, Joan Fullana

· JAUME POMAR

Color del temps. Color d'aquest temps d'ara. Color de la vergonya i el turment. A la vall dels teus morts, tots els colors de la dissort, tota la ràbia. I sobre els ceres durs, sota la bova lluminosa i freda, la mòmia de Lenin i la del general bum bum s'agafen de les mans per ballar la sardana. On són tots els ajusticiats per calça d'arena? Talment els teu vint anys, roses dins un femer. Davall terra malalta i corrompuda, els verinosos

sucs de les serpents fan rius que corren. On són les llàgrimes dels morts? Els abegots percacem l'abella reina del meu blasó. Vindrà, vindrà, vindrà el terrible dia de la revolta (en Biel de la Mel s'amaga sota el llit); vindrà, vindrà, vindrà i la rossa testa rodolorà. Els abegots tenen el nas trencat. Ploraran fel i sal i sal i sang. Guardaran fusta al moll o es juramentaran als voltants d'un vell foc amb els mots durs de tots els

trinxeraires. A l'ombra d'una figuera estalonada i en el camp de l'abjecció de Wounded Knee, un sioux ha enterrat el seu vell cor com Woody Allen mira els negres del Guernika. Desplaçaré el meu nom a l'endemà. Adés serà l'alba. Xiulets de tramuntana han espargit les cendres d'una estàtua i és marbre de Carrara la columna de foc.

Frontissa (1992)

L'art és breu

A Jaume Ferrer Giménez

Et parle, una matinada d'octubre,
amb el remor dels meus trenta anys,
Jaume. Seré brevíssim com l'art,
i transparent com la veu d'un amic,
perquè d'ací a un any faràs un any.

M'agradaria ser conscient de com sents,
però el miracle de nàixer és tot teu.
Ets perquè Alicia i Joan, una nít
dia de març, van desitjar-te plegats.

Ets.

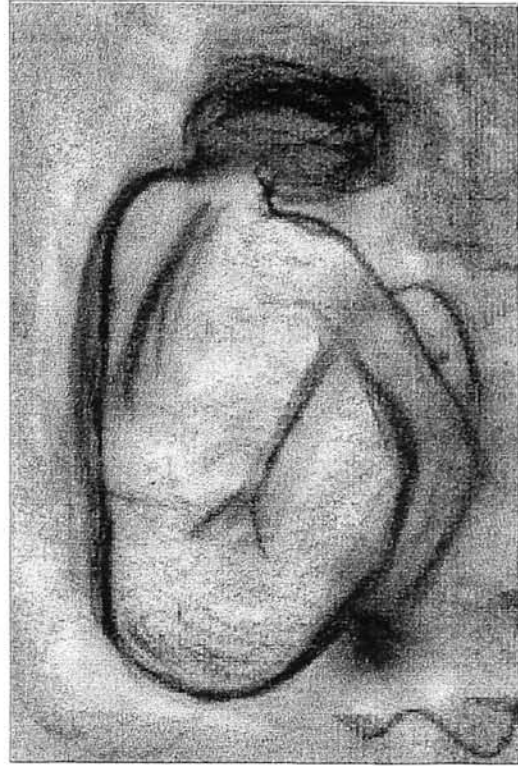
Estima, estima com nosaltres t'estimem!
Cal destriar cada urgència del viure,
la pluja del plor i la rosa rosa del roser,
perquè d'ací a trenta anys en faràs trenta
i potser recordaràs, o no, aquest poema.

Si aprens a perdre el temps, Jaume,
instant i pau, camí i mar endins,
seran tan sols paraules
per a viure, per a passejar amunt
i avall, per a passejar, per a viure.

I quan a la porta d'aquesta escola
algú et done un caramel, pensa,
Jaume, que no hi ha dos sense tres
ni a la tercera, que llarguíssima és la vida
i l'art, en canvi, breu.

Palma, tardor de 1999.

ANDREU PERIS

Dibuix de Rainelda Palerm

I tanmateix els déus

*I tanmateix els déus mai se n'obliden
de desvestir els arbres a la tardor dels anys.*

*I cada dia, per llei inapel·lable, el sol
s'enfonsa a l'horitzó llunyà, encès de sang.
I aquella pell tan fina s'arrugarà un dia.
I aquell sexe tan destre a fer riure els sentits
s'adormirà. I cada pam del cos serà camp de sequera
i els ulls dos tassons buits, enyorosos del vi
que feia ballar els músculs en un joc de llençols.*

DAMIÀ PONS I PONS.

29-XI-92

Sense títol, tinta amb color damunt paper de XAM

“La pintura és una força intel·lectual. La formació pictòrica més important és la del cervell. Si aquesta no existeix, no hi ha res a fer. Cal saber dels poetes, dels qui escriuen, dels qui creen, saber de l’actualitat i del passat, en definitiva, cultivar-te. El nivell cultural del pintor sempre es tradueix en l’obra”

PERE QUETGLAS, XAM (1999)

El pes de la pedra

**Construir, demorar sobre l’espai
el pes de la pedra,
pedra de pes del coneixement,
de les noccs entre cor i cervell
sensitiva eròtica de terra
sobre bastiments madurs d’encontres
entre l’essència pregonna del que som
i el prec coratjós del que desitjam ésser.**

**Som un poble d’esclaus sense amo.
A què esperam per construir la llibertat!**

ÀNGELS CARDONA,
novembre 99.

1. Residual

Aquesta passió absurda per escriure, per reviuir corpresos el decurs de la vida malgrat que ens faci sempre malbé el moll de l’osada, malgrat que les burballes d’odorífera fusta caiguin al fresc trespol des del blau tall d’acer per obrir el grafit exfoliable a l’aire del món de la infantesa: signes, lletres dibuixos o vius penediments. Aquesta lluita densa en símbols al·legòrics que ningú no comprèn, quan a les voravies es llancen, oxidades com llaunes de cervesa, ja les vides tudades. Aquesta passió absurda vol perviure, com la còrpora nostra que es rosteix amb els dies i en són els residus les sollades escòries que esdevenen la pròpia vulgar caricatura.

ÀNGEL TERRON,
Geometria Descriptiva, 1999.

A. Terron, nascut a Palma (1953), és professor de Química a la UIB. Dirigi revistes de poesia: *Blanc d’Ou* i *Poetry and Songs*, i fou co-director de *Tafal*. Com a poeta, és autor de *Iniciació a la Química*, *Llibre del Mercuri*, *Ternari*, *De Bell Nou* i d’*Al·lotropies*. Enguany ha publicat *Geometria descriptiva*.

A Joan Miró

"Per a la

realització de la seva obra, l'artista hi
posa cura i amor que, en afegir-s'hi màgia,
música i poesia, fan possibles les
Constel·lacions"

Del llibre **Miró i Mallorca** de Pere A.
Serra.

Escorpió

Jo sé de coes que són ganivets,
sang i dolors i resurrecció.

La carn és feble, dolça atracció
per a l'instint, ferides amb fuets.
I l'assassí es mira als mirallets
i es veu bo i bell. No importa el joc.

Cançó
d'esguard divers i desil·lusió
d'home en projecte, mots per a
ximplers.

I és que l'aurora pot ser cap al tard
i el cap al tard volta adéu o fi
o tal vegada... un lleuger retard

d'un néixer nou que serà ver camí
per a la neta ànima. El dard
haurà fet mal, més serà cor, robí.

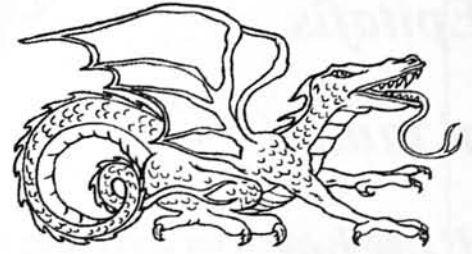
Lleó

Jo m'he vestit amb la pell del lleó
i he destrossat el monstre, aquell cuc
que pols ens fa l'ànima i el car truc.
L'he trossejat, n'he fet bell cinturó

i al meu escut port el seu gran furor.
I els enemics em tenen por, remuc,
de mi s'allunyen al so del trabuc,
torna la pau al meu cos, la claror.

I tot és sol, estiu, calor i mar,
arrufa el nas la serp i la rosada,
la casa s'obre i el vers és més
que clar, /

sobre ombra, llum, certa i bona anyada
i cèlic joc, boiets deixen la llar
perquè el rugit és d'espasa dentada

Dragó

És molt difícil desterrar el bram
que bé rosega. I l'inconscient
ser conreat per descobrir la ment
i meravelles ocultes al clam.

Perquè la vida pot ser un breu tram
i tal vegada bena als ulls, talent
a rebrostar en somni dolent
o accelerat, talment mandra o ham.

I a mi que em diuen dimoni dimoni,
i que de tu me'n ric, cuc al ganyot,
perquè em tens por, car sóc cert
testimoni /

que t'han venut a preu de foc, garrot,
i et creus que sóc del mal vell
patrimoni,
a tu jo et dic: desperta!, carabassot.

VICENÇ CALONGE I GUSTÀ

Epitafis al taulell d'un bar

Encibellats als tamborets, suram
entre baf de cervesa,
sentor d'ambientadors barats
i núvols de cigarretes.

Vegetam apàtics,
mentre la música de fons
refreda el teu te amb llimona
i sota la llum groga, esmorteïda,
s'esbrava el meu gin-tònic.

Ataràctics,
esborram sentiments,
trepitjam promeses i oblidam projectes.

Malgastam temps
--és l'únic que ens resta, temps i fàstic--
ara ja és tot malbaratat,
la vida per la mort,
l'amor per l'infidelitat,
la salut pel vici...

Anorreats,
escrivim epitafis damunt el taulell:
"Millor sol que no amb tu",
"La mort va ser l'alliberament",
"Vaig morir feliç, tu no hi eres".

Valldemossa, març de 1997.

Els dimonis, il·lustració de
Josep Coll Bardolet, al llibre
Massa mites d'Antònia Serrano

Indiferència

*On trobarem les esperances?
Quin avenc les ha engolides?
Cap on volaren les espurnes?
On són les suors compartides?*

*Per què el constant tic-tac del pèndol
d'esquinçats temps passa rosaris?
Per què no cercam agombol
en estèril frec d'epidermis?*

*La caldera és orfena d'escalfors.
L'amor ja és cendra de bugada,
buidam aiguaneu i els llençols
fan lleixiu orfe de tendresa.*

*Somnis i insomnis seculars.
Sants i dimonis. Incongruències.
Defallits, transpuam humitats
dins un tàlem d'indiferències.*

Nina de postguerra

Ma mare és petiteta i està
grassona, /
però té bona figura.

M'ha fet una nineta de pedaç
tota farcida de llana.
I jo l'he vista fer bocabadada.

Amb l'estam d'un jersei vell
li ha fet els cabells negres,
arrissats. /
Després li ha trenat dues
trunyelles. /
Són just i fet les meves.

Sota unes celles negres
li ha brodat uns ulls blaus
--com els de l'àvia--
i un llavis ben vermells
que em somriuen quan la mir.

D'un escapoló d'indiana
li ha fet un vestit amb farbalans.

Ni la nina ni jo no tenim sabates.
No hi fa res, si anam descalces,
ara és l'estiu.

Jo li he volgut dar pa del meu,
la mare m'ha dit: "No en vol!
Les nines de pedaç no són com tu.
Tanta sort que elles no mengen!"
Son Salvanet, estiu de 1998.

ANTÒNIA SERRANO I DARDER

(Antònia Serrano va ser guardonada amb el Premi Reina Amàlia de poesia en català (1993). Els poemes d'aquesta pàgina són del seu llibre *Massa mites* 1998)